

Raadsvoorstel 61
Vergadering 31 mei 2011

Gemeenteraad

Onderwerp : Standpuntbepaling Regionale Agenda SRE 2011- 2014

B&W vergadering : 3 mei 2011

Dienst / afdeling : MO.BJZ

Aan de gemeenteraad,

Het dagelijks bestuur van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven heeft een strategisch plan opgesteld voor de periode 2011-2014. Deze Regionale Agenda is voor een reactie aan de gemeenteraden toegestuurd.

In hoofdstuk 5 van de Regionale Agenda SRE 2011-2014 wordt missie, de visie, de ambitie en de te volgen strategie van de gemeentelijke samenwerking benoemd. In zijn algemeenheid kunnen we deze onderschrijven. Een voorbehoud maken we ten aanzien van het mogelijke exclusiviteitsgehalte bij de realisering daarvan.

Gegeven de veelvoud aan samenwerkingsverbanden en bestuurlijke relatiepatronen moet er ruimte zijn en blijven om ook andere allianties aan te gaan. Ter voorkoming van een sterke bestuursdichtheid moet daarbij gestreefd worden naar een taakuitvoering waarbij maximaal twee bestuurslagen betrokken zijn. Belangrijk is dat de bestuurlijke verhouding met de provincie Noord-Brabant helder is. Wij oordelen het gewenst dat het SRE op korte termijn met de provincie Noord-Brabant overleg voert om te komen tot een effectieve en transparante samenwerking bij de uitvoering van de Regionale Agenda SRE 2011-2014 en het provinciale bestuursakkoord "Tien voor Brabant".

Multilevel governance is daarbij een gegeven. Steeds zullen effectiviteit en efficiency bij het realiseren van beleidsdoelen voorop moeten staan. In onze optiek kan deze benadering ook betekenen dat subregionale samenwerking als vorm van verlengd lokaal bestuur de voorkeur verdient boven samenwerking op de schaal van Zuidoost-Brabant. Met de gemeenten in het stedelijk gebied, met de daartoe behorende campusgemeenten maar ook met de Peelgemeenten wordt op bepaalde beleidsterreinen onderzocht of samenwerking, ook op strategisch niveau, kan leiden tot wenselijk geoordeelde versnellingen van ontwikkelingen.

Deze zienswijze leidt er toe dat wij van oordeel zijn dat het wenselijk is dat het SRE in samenspraak met de deelnemende gemeenten nog in 2011 onderzoekt of de taakuitvoering van inhoudelijke thema's voor het behalen van de beoogde meerwaarde nog wel op de schaal van Zuidoost-Brabant georganiseerd moet worden of dat gekozen moet worden voor een ander schaalniveau of dat samenwerking op een beleidsterrein beëindigd moet worden. In onze optiek moet er meer ruimte zijn voor flexibiliteit bij het aangaan van samenwerkingsrelaties.

Deze benadering past naar onze mening binnen de door het SRE gehanteerde uitgangspunten bij de bepaling van de rol en positie van het SRE waarin wij ons kunnen vinden.

- a. Subsidiariteitsbeginsel (zoveel mogelijk bij de gemeente zelf)
- b. Iedere gemeente in zijn eigen kracht
- c. SRE met kracht en meerwaarde voor alle partners
- d. Regionale thema's op schaalniveau van de 21 deelnemende gemeenten beleggen bij het SRE
- e. Op regionaal schaalniveau (per thema) slagkracht en snelheid organiseren
- f. Inhoud boven structuur
- g. Flexibiliteit in samenwerking

Inhoud gemeentelijke samenwerking

In hoofdstuk 6 van de Regionale Agenda SRE 2011-2014 zijn de taakvelden waarop wordt samengewerkt thematisch gerubriceerd. Er is hier sprake van 3 thema's: economie, fysieke leefomgeving en voorzieningen. Alvorens wij overgaan tot een inhoudelijke bespreking merken wij op dat in relatie tot de begin april 2011 aangeboden ontwerpbegroting 2012 van het SRE niet helder is welke beleidsprestaties exact geleverd worden in relatie tot de gevraagde budgettaire middelen. In de ontwerp begroting 2013 zal SMART inzichtelijk gemaakt moeten worden waaraan de gevraagde middelen daadwerkelijk besteed worden. De huidige begrotingsopzet geeft daarover onvoldoende uitsluitel.

Thema economie:

Wij onderschrijven dat voor het behoud van de internationale concurrentiepositie van Zuidoost-Brabant het vestigingsklimaat verbeterd moet worden. Er zijn volgens het rapport Brainport 2020 maatregelen nodig op de terreinen arbeidsmarkt, technologie, bedrijvigheid, voorzieningen en organisatie. Wij willen medewerking verlenen aan een uitvoerings- en urgentieprogramma om bovengenoemde strategie te realiseren. Voor Helmond richt zich dit vooral op de doorontwikkeling van de clusters automotive en food. Dat commitment vraagt ook loyaliteit richting andere partners bij de realisering van het uitvoerings- en urgentieprogramma. Handhaving van het regionaal stimuleringsfond SRE op het huidige niveau in de periode 2011-2014 maakt daar deel van uit. Daarbij zal sterk de focus gericht moeten zijn op nieuwe economische dragers met een (potentieel) hoog multipliereffect.

Campusvorming is één van de vijf prioritaire programmalijnen van het Ruimtelijk Programma Brainport, dat de regio raad van het SRE eind 2009 heeft vastgesteld. Op het vlak van het bedrijventerreinbeleid zijn naast het SRE ook de BOR-gemeenten actief op het vlak van bedrijventerreinbeleid en zijn inmiddels ook de vier campusgemeenten bezig de mogelijkheden te verkennen voor verbetering van de onderlinge samenwerking bij de campusvorming. De campusgemeenten hebben de ambitie om voor 1 juli 2011 een verkennend onderzoek af te ronden naar de mogelijkheden om op een beperkt aantal terreinen die dominant zijn voor de Brainportagenda strategisch samen op te trekken. Het gaat daarbij om speerpunten voor economische structuurversterking, topvoorzieningen met internationale uitstraling op het gebied van cultuur en sport en financierbaarheid op korte en langere termijn van het voorzieningenniveau.

Wij kunnen ons vinden in de beoogde inzet van het SRE om in ondersteunende zin mee te werken aan het ontwikkelen van een regionaal arbeidsmarktbeleid zoals weergegeven. Dat past ook binnen de in het kader van Brainport 2020 benoemde aandachtsvelden en noodzakelijk geachte te nemen maatregelen.

Thema fysieke leefomgeving

Inhoudelijk worden de gebiedsopgaven overgenomen zoals ook benoemd in de gebiedsagenda voor Zuidoost-Brabant (MIRT). In de Regionale Agenda SRE 2011-2014 wordt voorgesteld om scherper af te stemmen met de provincie om dubbelingen te voorkomen. Ons inziens kan de rol van het SRE beperkt blijven tot lichte regionale beleidssynchronisatie en dienstverlening bij gelegenhedssallianties. Daarnaast is ook de reconstructie van het platteland benoemd als belangrijke opgave voor deze regio. Daarbij is de provincie, middels de provinciale verordening en financiële ondersteuning, een sterk bepalende speler op dit gebied. Nut en noodzaak van de inzet vanuit het SRE op dit vlak zouden heroverwogen moeten worden.

Wij blijven waarde hechten aan de taakuitoefening van het SRE op het terrein van wonen. Opgemerkt zij daarbij dat strategieontwikkeling en programmatische vormgeving vooral op subregionaal niveau plaatsvinden. Dat betekent dat de rol van het SRE beperkt kan blijven tot lichte beleidssynchronisatie. Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde inzet van het SRE en de daarin aangebrachte mutaties. Van de provincie Noord-Brabant verwachten wij dat zij het woningmarktbeleid in planologisch opzicht daadkrachtig ondersteunt middels de eigen planologische beleidsvoering.

De realiseringsmogelijkheden van de beleidsdoelstellingen van het SRE op het vlak van infrastructuur en mobiliteit zijn afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen. Mocht hierin in de toekomst wijziging komen dan dient de Regionale Agenda SRE 2011-2014 op dit punt wellicht aangepast te worden, waarbij de inzet van en de coördinatie tussen de 21 aan het SRE deelnemende gemeenten van belang blijft.

Bij de invulling van het beleidsveld milieu past het SRE terughoudendheid gegeven de provinciale taken en de taakuitvoering op gemeentelijk niveau. Het ambitieniveau in de Regionale Agenda SRE 2011-2014 achten wij veel te groot. Volstaan kan worden met een paar speerpunten uitgewerkt in een thematisch

uitvoeringsprogramma. Daarbij moet rekening gehouden worden met de consequenties van de invoering van de Regionale Uitvoeringsdienst, waarover later dit jaar meer duidelijkheid zal ontstaan.

In 2010 heeft uw raad er voor gekozen om geen taken meer af te nemen opgenomen in het regionaal milieuwerkplan. (RMP). Realisering van dit besluit is indertijd verhinderd door het verplichtende karakter van deze taak, zoals vermeld in de Regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven 2005. Dit punt zal opgelost moeten worden door het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling per 1-1-2013. Daarvoor is nodig dat de deelnemende gemeenten hiermee instemmen.

Thema sociale leefomgeving

Het beleidsveld "toerisme en recreatie" zoals dat afgelopen jaren ingevuld is, verdient een nieuwe impuls, maar met een ander perspectief, namelijk dat van een beleidsveld dat zich richt op de vrijetijdseconomie in de meest brede zin van het woord. Daarbinnen komen zowel landelijke als stedelijke voorzieningen volledig tot hun recht. Nu de Regio VVV in de huidige vorm ophoudt te bestaan, is dit ook een goed tijdstip voor een heroriëntatie voor het toekomstig beleid. Hierdoor ontstaat een bezuinigingsmogelijkheid op de post "toeristisch-recreatieve taak". Het streven is de totale inwonersbijdrage toerisme (SRE+VVV) met ingang van 2012 terug te brengen van ongeveer € 1,59/inw naar € 0,19/inw, zodat de gemeenten de toeristisch-recreatieve taak op lokaal en subregionaal niveau kunnen vormgeven en bekostigen. Dit heeft ook tot gevolg dat er sprake zal zijn van beleidsontwikkeling op lokaal en subregionaal niveau en dat er slechts een beperkte beleidssynchroniserende rol voor SRE is weggelegd.

Wij achten het met de gemeente Eindhoven voorts noodzakelijk dat een onderzoek wordt ingesteld naar de wijze van exploitatie van het regionaal historisch centrum, alsmede naar de organisatie van het cultureel erfgoed. Momenteel constateren wij dat op de strekkende meterprijs voor het archief geen 10% bezuiniging is gerealiseerd. Het in te stellen onderzoek zal helder moeten maken welke opties er zijn om te komen tot verlaging van de bedrijfsvoeringskosten. Besluitvorming zal effect moeten sorteren in de begroting 2012 van het SRE.

Het SRE is tot op heden ook een overlegplatform voor verschillende zorgtaken. Wij zijn van oordeel dat het hier niet gaat om een structurele rol voor het SRE. Dat sluit niet uit dat op basis van het cafetariamodel ad hoc onder regie van de gemeenten taken op dit vlak bij het SRE worden weggelegd.

Governance

In de Regionale Agenda wordt geconstateerd dat het aantal complexe interacties tussen overheden toeneemt evenals het belang van niet gouvernementele actoren, die ook in deze samenhangende besluitvorming deelnemen (multilevel governance). Formeel verankerde samenwerkingsvormen zoals het SRE zullen daar qua bedrijfsvoering naar de toekomst ook meer ruimte voor moeten bieden. Er moet meer ruimte komen voor toepassing van het cafetariamodel. Daarvoor is nodig dat de Regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven wordt aangepast. Subregionaal zal meer dan in het verleden gewerkt gaan worden aan strategieontwikkeling op beleidsvelden. Dat geldt zeer waarschijnlijk ook voor de samenwerking tussen de campusgemeenten.

De samenwerking in SRE-verband zal alleen plaatsvinden op die onderwerpen, waar de samenwerking op de schaal van de 21 gemeenten een meerwaarde heeft (subsidiariteitsbeginsel). Het SRE zal in deze optiek zich veelal moeten richten op beleidssynchronisatie boven strategiebepaling. Deze benadering biedt goede aanknopingspunten om taakoverlap tussen de verschillende schaalniveaus te voorkomen en zal in de praktijk tot gevolg hebben, dat er een verschuiving van taken en financiële middelen kan gaan plaatsvinden van het SRE naar de deelnemende gemeenten of andere samenwerkingsvormen in Zuidoost-Brabant.

Langs deze lijn wordt tevens perspectief geboden op een efficiënte inrichting van en uitvoeringskracht in de samenwerking. De ambtelijke en bestuurlijke drukte moeten afnemen (stroomlijnen organisaties en capaciteit) en de slagkracht moet toenemen (heldere aansturing, kortere lijnen en meer gericht op het operationele niveau). De democratische legitimiteit van de samenwerking moet gewaarborgd zijn en recht doen aan de rol en verantwoordelijkheden van de gemeenteraden. Dat vraagt om een actieve opstelling van de gemeenteraden. Zij moeten aan de kiezers kunnen uitleggen waarom samengewerkt wordt en wat de resultaten zijn. Hiervoor is het nodig de mechanismen van sturing en controle door de gemeenteraden, vooral bij samenwerking op strategisch niveau, aan te scherpen (sturen op jaarplannen en controleren op jaarrekeningen). Ook de verworvenheden van de "Triple Helix-samenwerking" moeten behouden blijven. Flexibiliteit is nodig om snel op ontwikkelingen te kunnen inspelen.

Kanttekeningen

1. Wij achten het van belang dat het SRE de resultaten van zowel het verkennend onderzoek van de campusgemeenten als van de herijking van het BOR-convenant waarover nog gesproken gaat worden, zal betrekken bij de herijking van de Regionale Agenda SRE 2011-2014. Naar onze opvatting is het wenselijk dat het SRE in samenspraak met de deelnemende gemeenten nog in 2011 nader beziet of de taakuitvoering van inhoudelijke thema's voor het behalen van de beoogde meerwaarde nog wel op de schaal van Zuidoost-Brabant georganiseerd moet worden of dat gekozen moet worden voor een ander schaalniveau of dat samenwerking op een beleidsterrein beëindigd moet worden.
2. Zou het zo zijn dat de ontvangen reacties op de ontwerp-Regionale Agenda SRE 2011-2014 op dit punt te ver uiteenlopen dan ligt het in de rede de Regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven zodanig te wijzigen dat er sprake kan zijn van meer flexibiliteit bij samenwerking tussen gemeenten waarbij gepleit wordt voor een ruimere toepassing van het cafetariamodel op basis van een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie. Deze bepleite wijziging dient per 1-1-2013 in werking te treden waarbij in elk geval geschrapt wordt de verplichting voor de gemeente Helmond om mee te werken aan de totstandkoming van het Regionaal Milieuwerkplan en daarvoor een bijdrage te betalen middels de algemene inwonerbijdrage.

Middelen

Wij zijn van oordeel dat onder het maken van de navolgende kanttekeningen ingestemd kan worden met de voorgestelde financiering van de Regionale Agenda SRE 2011-2014

- a. De wijze waarop de bezuinigingstaakstelling van 10% op de inwonerbijdrage voor 2011 is Gerealiseerd. Deze bezuiniging mag overigens niet worden gerealiseerd door een verschuiving van taken naar subregionaal of lokaal niveau, omdat de daarmee samenhangende middelen moeten worden overgeheveld naar de gemeenten die deze taken op dat niveau gaan uitvoeren.
- b. Het SRE te verzoeken er voor zorg te dragen dat met ingang van 2013 de programmabegroting de indeling van de Regionale Agenda volgt alsook de inhoudelijke en financiële consequenties van de afgesproken taakuitvoering helder weergeeft, rekening houdende met het gestelde onder a.
- c. Het SRE te verzoeken na vaststelling van de Regionale Agenda SRE 2011-2014 in het najaar van 2011 een wijziging van de begroting 2012 voor advies voor te leggen waarbij rekening is gehouden met de synchronisatie tussen de Regionale Agenda SRE 2011-2014 en de begroting 2012.
- d. Het SRE te verzoeken de uitkomsten van het bepleite herijkingonderzoek (zie kanttekening 1) te vertalen in een tweede wijziging van de begroting 2012, waarbij eventueel vrijvallende middelen als gevolg van een verdere verlaging van de inwonerbijdrage desgewenst ingezet kunnen worden om de samenwerking op subregionaal niveau en/of in het stedelijk gebied te optimaliseren.

Vervolgstappen

Bevoegd tot vaststelling van de Regionale Agenda SRE 2011-2014 is de regioraad. Vastgelegd is dat de Regionale Agenda SRE 2011-2014 beschouwd dient te worden als een majeur dossier. Dat betekent dat de gemeenteraden van alle deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn zich hierover uit te spreken voordat door de regioraad overgegaan kan worden tot vaststelling. Op 30 juni 2011 zal de regioraad de Regionale Agenda SRE 2011-2014 vaststellen.

Het advies van de commissie algemene en bestuurlijke aangelegenheden zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester, de secretaris,
Drs. A.A.M. Jacobs. A.A.M. Marneffe RA.

Bijlagen

- Regionale Agenda SRE 2011-2014 (reeds toegezonden)
- Oplegbrief burgemeester en wethouders d.d. 20 april 2011 (reeds toegezonden)
- Presentatie mevr. drs. H. Engels gehouden tijdens informatiebijeenkomst op 28-4-2011 (voor raads- en commissieleden ter inzage in de visiekamer in Boscotondo)

Raadsbesluit 61 Vergadering 31 mei 2011

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 mei 2011;

gelet op de bepalingen van artikel 147 tweede lid Gemeentewet en artikel 28 Regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven;

in aanmerking genomen dat het dagelijks bestuur van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) aan de deelnemende gemeenten voor een standpuntbepaling heeft toegestuurd de ontwerp Regionale Agenda SRE 2011-2014;

besluit:

- I. In te stemmen met de volgende uitgangspunten en hoofdlijnen zoals verwoord in de toegezonden Regionale Agenda SRE 2011-2014;
 - a. missie, visie en ambitie;
 - b. strategie van de multilevel governance-benadering uitgaande van betrokkenheid van maximaal twee bestuurslagen;
bij de keuze voor de schaal van samenwerking uit te gaan van het niveau waarop aantoonbaar meerwaarde te behalen is, wat impliceert dat samenwerking op subregionaal niveau met de Peelgemeenten of binnen het stedelijk gebied en met de daarin gelegen campusgemeenten op de daaraan gerelateerde onderwerpen voorrang kan krijgen boven samenwerking op de schaal van Zuidoost-Brabant.
- II. Het SRE uit te nodigen om op korte termijn met de provincie Noord-Brabant te komen tot een effectieve en transparante samenwerking bij de uitvoering van de Regionale Agenda SRE 2011-2014 en het provinciale bestuursakkoord "Tien voor Brabant".
- III. Het SRE te verzoeken de Regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven zodanig te wijzigen dat er sprake kan zijn van meer flexibiliteit bij samenwerking tussen gemeenten waarbij gepleit wordt voor een ruimere toepassing van het cafetariamodel op basis van een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie. Deze bepleite wijziging dient per 1-1-2013 in werking te treden waarbij in elk geval geschrapt wordt de verplichting voor de gemeente Helmond om mee te werken aan de totstandkoming van het Regionaal Milieuwerkplan en daarvoor een bijdrage te betalen middels de algemene inwonerbijdrage.
- IV. In te stemmen met de volgende opmerkingen bij de financiële paragraaf:
 - a. De wijze waarop de bezuinigingstaakstelling van 10% op de inwonerbijdrage voor 2011 is gerealiseerd. Deze bezuiniging mag overigens niet worden gerealiseerd door een verschuiving van taken naar subregionaal of lokaal niveau, omdat de daarmee samenhangende middelen moeten worden overgeheveld naar de gemeenten die deze taken op dat niveau gaan uitvoeren.
 - b. Het SRE te verzoeken er voor zorg te dragen dat met ingang van 2013 de programmabegroting de indeling van de Regionale Agenda volgt alsook de inhoudelijke en financiële consequenties van de afgesproken taakuitvoering helder weergeeft, rekening houdende met het gestelde onder a.
 - c. Het SRE te verzoeken na vaststelling van de Regionale Agenda SRE 2011-2014 in het najaar van 2011 een wijziging van de begroting 2012 voor advies voor te leggen waarbij rekening is gehouden met de synchronisatie tussen de Regionale Agenda SRE 2011-2014 en de begroting 2012.

- e. **Het SRE te verzoeken om eventueel vrijvallende middelen als gevolg van subregionale invulling van taken te vertalen in een verdere verlaging van de algemene inwonerbijdrage, waardoor de deelnemende gemeenten de mogelijkheid krijgen om deze middelen desgewenst in te zetten om de samenwerking op subregionaal niveau en/of in het stedelijk gebied te optimaliseren.**

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 31 mei 2011.

De raad voornoemd,

De voorzitter,

de griffier,